ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]
Total No. of Questions : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4
[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 442-M (RS)

Code No. : 442-M (RS)

ಡಿ.ಎಲ್.ಎಡ್. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.El.Ed. SECOND YEAR

ಶಿಕ್ಷಣ

EDUCATION

ರೂಢಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ

EDUCATION AS PRACTICE

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Revised Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 13. 10. 2020]
Date : 13. 10. 2020]

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ರವರೆಗೆ] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

Time : 10.00 A.M. to 1.00 P.M.] [Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ
Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नाला **चार** पर्याय दिलेले आहेत. अती योग्य उत्तर निवडा आणि उत्तर पत्रिकेत लिहा. सर्व प्रश्न सक्तीचे आहेत. $10 \times 1 = 10$

1. मानव त्याच्या मुलभूत गरजा भागविण्यासाठी निवडतो असा विश्वास ठेवणारा मनोवैज्ञानिक हा आहे –
   (A) बी. एफ. स्किनर (B) विलियम ग्लेसर
   (C) जाँ पियाजे (D) ब्रनर.

2. बालकेंद्रित अध्यापन शास्त्राच अत्यंत महत्वाचे घटक हे आहेत
   I. अनुभवीय अध्ययन
   II. ज्ञानाची रचना
   III. पाठ्यपुस्तकीय अध्ययन
   IV. लवचीक अभ्यास क्रम.

   या पैकी :
   (A) I आणि III (B) II आणि III
   (C) I, II आणि IV (D) III आणि IV.

3. व्हीगोतस्कीच्या सिद्धांतानुसार ज्ञानात्मक विकासात मदत न करणारा घटक आहे

(A) जीवशास्त्रीय आधारित परिपक्वता (B) सामाजिक अंतरक्रिया

(C) संस्कृति (D) भाषा.

4. शैक्षणिक वर्षाच्या कृती दर्शविणारा दस्तावेज हा आहे –

(A) शालेय वेळापत्रक (B) शालेय दिनदर्शिका

(C) वर्गाचे वेळापत्रक (D) शालेय कार्यालय नोंदी.

5. मौल्यमापन तंत्राच्या आलेखीय पुराव्याचे हे उदाहरण आहे.

(A) माहिती (B) नमुने

(C) दिनचरी (D) दृक् फिती.

6. अभ्यासक्रमाने विद्यार्थामध्ये दृढ होणे आवश्यक असलेल्या पात्रता ह्या आहेत.

I. प्रश्न विचारणे

II. पाठांतर स्मरणशक्ती

III. मत व्यक्त करणे

IV. शालेय ज्ञानाशी त्यांचे अनुभव वाटणे.

या पैकी :

(A) I आणि II (B) II, III आणि IV

(C) I, III आणि IV (D) II आणि IV.

7. शिक्षण हे समवर्ती यादीत ठेवलेले आहे कारण त्याची जबावदारी यांची आहे –

(A) केंद्र आणि राज्य सरकार (B) केंद्र सरकार

(C) राज्य सरकार (D) स्थानिक आणि राज्य सरकार.

8. एखाद्याचे स्वतःचे अस्तित्व संवेदना, वर्तन आणि लक्षणे जानून घेणे म्हणजे हे होय –

(A) भावना जाणून घेण्याची कुवत (B) सृजनशील चिंतन

(C) विमर्शात्मक चिंतन (D) स्वयम् जागरूकता.

9. अध्ययन साधनांची निवड करताना सामाजिक विचार समाविष्ट असलेला घटक हा आहे –

(A) संदिग्धता (B) जैविक नाश पावणारी साधने

(C) सांस्कृतिक बहुत्व (D) सांदर्भिक.

10. सहानुभूति म्हणजे

(A) एखाद्याच्या स्वतःच्या भावना ओळखण्याची योग्यता

(B) इतराबद्दल भावना वाटण्याची योग्यता

(C) वेगवेगळ्या भावनिक स्थितीतील इतरांच्या भावना वाटण्याची योग्यता

(D) एखाद्याच्या स्वतःच्या भावना जानून घेण्याबद्दलच्या योग्यतेची जागरूकता.

भाग - II

खालील पैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर हे **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये : 5 × 2 = 10

11. मुलामध्य आम्ही का आंतरवैयक्तिक संबंधाचे कौशल्य विकसित केले पाहिजे ?
12. वर्गखोलोतील व्यवहारात स्थिती कागदामध्ये मार्गदर्शन केलेल्या चार योग्य तत्वांची यादी करा.
13. सहकारी अध्ययनाची दोन योग्य उदाहरणे द्या.
14. परावर्तीत अध्यापनाची दोन मुलभूत तत्वे सांगा.
15. पारंपरिक वर्गखोली आणि समावेशक अध्ययन स्नेही वर्गखोलोतील दोन फरक लिहा.
16. कोणते घटक एक शाळा ही लोकशाही शाळा आहे असे निर्धारित करतात ?
17. एक शिक्षक शाळेचा विस्तृत व्यवस्थेचा भाग म्हणून तुम्ही कसा तयार कराल ?
18. विमर्षात्मक चिंतकाच्या चार गुण लक्षणांची यादी करा.

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायो प्रश्न आहे. त्यापैकी (a) किंवा (b) चे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर **एका** पानापेक्षा जास्त असू नये : 8 × 5 = 40

19. (a) 'सामाजिक आंतरक्रिया आणि भाषेमुळे ज्ञानात्मक विकासाला आकार प्राप्त होतो.' या विधानाचे वर्णन करा.

किंवा

(b) एका शिक्षकाला 'बहु कार्य चतुर शिक्षक' (versatile teacher) असे ओळखण्यासाठी त्याच्यामध्ये असणाऱ्या प्रमुख गुण लक्षणांचे स्पष्टीकरण करा.

20. (a) शाळा एक संघटना असून तिचे घटक लिहा आणि कोणत्याही एका घटकाचे वर्णन करा.

किंवा

(b) एका शाळेच्या व्यवस्थापन पद्धतीतील महत्वाच्या प्रक्रिया लिहा आणि कोणत्याही एकाचे वर्णन करा.

21. (a) योग्य उदाहरणाद्वारे अध्ययन साहित्य संपन्मूलाच्या वर्गीकरणाचे स्पष्टीकरण करा.

किंवा

(b) कला आणि सौंदर्य प्रज्ञेच्या विकासासाठी उपयुक्त असणारे घटक लिहा.

22. (a) इयत्ता 6 वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी कृती आधारीत अध्ययनाचा आम्ही कसा वापर करून एका परिकल्पनेचे वर्णन करा.

किंवा

(b) विमर्षात्मक अध्यापनशास्त्राच्या पाच घटकांचा उपयोग करून तुम्ही विमर्षात्मक चिंतनाचा विकास कसा कराल ?

23. (a) सेवा निकट प्रशिक्षणा दरम्यान तुम्ही तयार केलेल्या एका पाठ योजनेपासून अध्यापनात्मक घटना निवडा आणि त्याची रचना करा.

किंवा

(b) इयत्ता 7 वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी तुमच्या निवडीच्या एका पाठावर 5 *'E'* नमुन्याच्या 'गुंतवून ठेवणे' आणि 'शोध घेणे' या पायऱ्यांची रचना करा.

24. (a) अध्ययन संपन्मुलाच्या विमर्षात्मक मौल्यमापनासाठी तुम्ही लक्षात ठेवण्याजोगे आवश्यक असणाऱ्या पाच घटकांची यादी करा.

किंवा

(b) उपलब्ध संपन्मूल साधनांचा अत्यंत उत्तम वापराची खात्री करताना पाच मापात्मक दर्शकांचा वापर लिहा.

25. (a) ''सृजनशील चिंतन हे नेहमी बहुमुखी चिंतन आहे.'' या विधानाचे विश्लेषण करा.

किंवा

(b) ''जीवन हे समस्या आणि आह्वानानी भरलेले आहे.'' या विधानाचे विश्लेषण करा.

26. (a) ''रचना आणि प्रक्रियेच्या माध्यमातून शाळा त्याचे ध्येय गाठु शकते.'' या विधानाचे विश्लेषण करा.

किंवा

(b) ''ध्येय गाठणे शक्य होण्यासाठी शाळेला संपन्मूल साधने आवश्यक आहेत.'' या विधानाचे विश्लेषण करा.